

Nr 1176

Av herr **Wiklund** i Stockholm **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 86, angående försöksverksamhet på det nykterhetspolitiska området.*

(Lika lydande med motion nr 1021 i Första kammaren)

Erfarenheterna hittills av den s. k. mellanölsreformen är inte positiva. Många skol- och vårdmyndigheter ser t. o. m. med stor oro på utvecklingen särskilt bland ungdomen. Konsumtionen av mellanöl har starkt ökat och även skapat påtagliga missförhållanden främst bland ungdomskategorierna. Trafikmyndigheter och domstolar har därtill iakttagit att bruk av mellanöl lett till trafiknykterhets- eller rattfylleribrott just bland ungdom i så pass hög frekvens att man frågat sig om denna reform verkligen var lämplig.

Någon samlad och ingående redovisning av erfarenheterna av reformen från hela landet finns veterligen dock inte. Redan denna omständighet ställd tillsammans med de spridda men ingalunda enstaka uppgifterna om skadeverkningar av mellanöl gör att förslag till utvidgning av mellanölsreformen till att omfatta även försvarets fasta marketenterier enligt vår mening inte bör ske. I stort sett synes reformens kritiker ha fått rätt. Missbruk av mellanöl har enligt många vederhäftiga personers iakttagelser förekommit i stor omfattning speciellt bland ungdom. Mellanölens inträde på marknaden har av allt att döma inte heller spelat den positiva roll för utbyte av mycket alkoholstarka drycker mot denna mindre alkoholstarka dryck, som visat sig kunna användas till missbruk i större omfattning än många förutsett. Konsumtionen av mellanöl torde i stort sett inte ha verkat minskande på starkspritskonsumtionen men väl i stor utsträckning ersatt konsumtionen av den vanliga pilsnern (öl av typ A) och lättölet, effekter som väl inte kan anses tala till förmån för mellanölet bedömt från alkoholpolitiska synpunkter.

Den angivna propositionen om utvidgning av mellanölsreformen till militärförläggningarna (nr 86) lider f. ö. av följande påtagliga svagheter:

1) Endast två remissyttranden har avgivits. Inom alkoholpolitiska utredningen, som står för det ena yttrandet, är meningarna delade. Vad man framför allt måste efterlysa är förbandschefernas inställning. Inga yttranden från dessa har inhämtats. T. o. m. förslagsställaren — överbefälhavaren — tycks vara mycket tveksam till att utvidga mellanölsreformen till de militära marketenterierna och föreslår därför försiktigtvis en försöksverksamhet.

2) Försöksverksamheten skall — i motsats till vad som var fallet med vissa av alkoholpolitiska utredningen tidigare initierade försök på alkoholförsäljningens område — pågå »utan någon på förhand fastställd tidsbegränsning». Om man under sådana förhållanden kan tala om »försöksverksamhet» synes tveksamt. Den nu föreslagna verksamheten kan ju pågå hur länge som helst. Som ofta framhållits från vårt håll bör punkt-reformer undvikas och i stället en samlad bedömning av olika alkoholpolitiska åtgärder ske, när den pågående utredningen slutfört sina olika undersökningar och därmed har underlag för slutsatser. Den föreslagna försöksverksamheten utan tidsgräns komplicerar i onödan en sådan totalbedömning.

3) Vad en reservant inom alkoholpolitiska utredningen anført om de ringa förutsättningarna för en effektmätning anser vi utgöra bärande skäl mot ett godtagande av förslaget till försöksverksamhet.

4) Det sägs visserligen i propositionen att försöksverksamheten skall bedrivas under noggrann kontroll. Men svårigheterna därvidlag torde vara betydande, t. ex. att hålla åtskillnad på tjänstetid och fritid, då dessa tider torde variera för skilda personalgrupper. Dessutom kan det säkerligen bli svårt att tillse att försäljningen av öl sker enbart genom utskänkning.

5) Behovet av ölotskänkning måste också uppenbarligen bedömas som tämligen begränsat. Utskänkningen skall bedrivas endast efter tjänstens slut för dagen. De allra flesta som inte är i tjänst vid en förläggning torde lämna denna, särskilt då allt flera numera förfogar över egen bil. Detta skulle möjligen tala för att risken för missförhållanden därmed är liten. Men saken kan också uttryckas så, att behovet av ölotskänkning i markententiererna enbart på fritid är mycket begränsat. Därtill kommer att försöksverksamheten kan komma att omfatta ett personurval som inte är representativt, varigenom försöksverksamhetens värde blir begränsat.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,
att riksdagen avslår proposition nr 86.

Stockholm den 22 april 1969

		<i>Daniel Wiklund (fp)</i> i Stockholm
<i>Gunnel Jonäng (cp)</i>	<i>Eric Nelander (fp)</i>	<i>Sigvard Larsson (fp)</i> i Umeå
<i>Arne Persson (cp)</i> i Heden	<i>Georg Åberg (fp)</i>	<i>Anders Jonsson (fp)</i> i Mora
<i>Åke Polstam (cp)</i>	<i>Arvid Nilsson (fp)</i> i Lönsboda	<i>Sven Johansson (cp)</i> i Skärstad